

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Válság.

Zombor, április 26.

Amit a vérmes reményű optimisták kivételével előre sejtett mindenki, az önálló nemzeti bank kérdése zátonyra jutott, ahonnan — legalább minden jel arra mutat — nem is fog egyhamar felszabadulni, 1917-ig semmi esetre sem.

A keresztény szocialistáktól sugalmazott osztrák kormány rövidre szabott, formális, amolyan tessék-lássék tárgyalás után a kartellbank eszméjét elvileg kereken visszautasította, a király meg a függetlenségi párt vezéreinek, Kossuth Ferencnek és gróf Apponyi Albertnek az önálló bank felállítására vonatkozólag tett előterjesztését, amihez pedig a nemzetnek a 67-diki kiegyezési törvény szerint is elvitázhatalan a joga, nem fogadta el. A király Kossuth Ferencnek saját nyilatkozata szerint az alkotmányos formák megőrzésével jelentette ki elhatározását, ez azonban nem zárja ki azt, amit egy bécsi lap ír, hogy a visszautasítás a király részéről a legenergikusabb és teljesen félre nem érthető formában történt.

Benne vagyunk tehát a kormány-

válságban s a kormány az eddigi hírek szerint a tegnapi országgyűlésen már be is jelentette lemondását.

A Wekerle-kormány bukását odaát természetesen mint az osztrák politika diadalát ünnepelek, de a diadal mámorában sem feledik a harc tüzeit szítani minden ellen, ami magyar kívánság. Az általános öröm zajából csodálatos egyértelműséggel csendül ki az újabb biztatás, az újabb jelszó, hogy a katonai kérdésben még kevésbé szabad engedni, mint a bankkérdésben. Gróf Andrassy Gyula kihallgatásából és bécsi tanácskozásából már eleve azt következtetik s aligha nem helyesen, hogy a kibontakozás útja a katonai kedvezmények aranyhidján keresztül vezet ki a válságból.

A keresztény szocialisták szócsöve, a *Vaterland* a katonai kedvezményeket még veszedelmesebbeknek tartja, mint a bankelkülönítést s odakiált Andrassy grófnak: félre a hadseregtől! Megelégedéssel konstatálja továbbá, hogy kormánya minden kompromisszumos javaslatot elutasított s biztatva erősíteti abban az eltökélt szándékában, hogy

Magyarországon is tabula rasa-t csináljon és új viszonyokat teremtsen az Ausztriához való szorosabb csatlakozás irányában.

Egy másik szerint Ausztria kellő időben elkészül az ellenállásra, ha Magyarország megint latba veti a hadsereget szétbomlasztó törekvéseit s akkor tapasztalni fogják Magyarországon, hogy a birodalmi kapcsolatot bontogató különböző törekvések ellen Ausztriában kellő ellenálló erő van és hogy egyáltalában nem hajlandók a magyar parlamenti háboruk költségeit fizetni.

Egy harmadik úgy okoskodik, hogy mivel Wekerle kijelentése szerint tiszta hatvanhetes alapon lehetetlen pártot összehozni, egy tiszta Kossuth-miniszterium pedig dinasztikus szempontból nem lenne kívánatos, ennél fogva kieszték, hogy egyszerűen katonai téren kell engedni a *magyarisch* nemzet kívánságainak. „De ez a riasztó lövés is hatás nélkül sült el, mert Wekerle üres kézzel volt kénytelen visszatérni *Ofenpest-re*.” Ennek a lapnak az az ártatlan kívánsága, hogy a Wekerle-Andrassy-Kossuth céget ne a *Gesamtmonarchie*

Néprajzi tanulmányut.

II.

Rövid félórai utazás után Gomboson a Duna partján kiszállva s az erős áradásban levő folyam egész árterét megkerülve a csárdához érkezünk, hol már néhány zombori ismerős elhelyezkedett, akikre azonban számítottunk, sehol sem voltak láthatók. A gyönyörű tavaszi nap szinte csalogatta az embert a víz tükrére, minthogy azonban a halpaprikás élvezete nem teljes, ha az ember főzés előtt a halakat meg nem nézi, előbb ezen estünk át. A kiválasztott hárca pedig és különösen kecségüket a két szorgos csárdásleány gondjaiba, magunkat pedig egy csónakra bízva bevezetünk egy dunaágba, mely a nagy vizállás folytán teljesen elöntött fűzerdőn visz keresztül.

A víz fölé boruló ágak már bontogatják a zöld palástot, melynek árnyában néhány hét mulva a szunyogok milliója leselkedik az

arra járó halászokra. Ily kora tavasszal azonban még semmi nem zavarja a víz, erdő és levegő éltető adó illatát. A nagy természet által pazarul nyújtott eme kincset tele tüdővel kapja az ember, különösen ha eltekint egy-két hólyagtól s nem kiméli az erejét az élvezésben.

A gyökerek és liánok által átszőtt erdőbe többhelyütt megkísérlettük a behatolást, de sikertelenül, így hát nem maradt más hátra, mint a szivattyutelep hatalmas medencéjén át kerülni a tulsó ágba: gyönyörű látványt nyújt itt a magas parton álló gépház és kéménynek a terjedelmes vízfelületben rezgő tükröképe.

Vagy egy órányi csónakázás után megállott a kis jármű a révháznál, mely annál barátságosabban hívott pihenőre, minthogy tervezőjét Bencze mérnököt közöttünk látta; ezen körülmény különben a halpaprikásra is a protekció erejével hatott, amennyiben a csárdások nem kimélték a halat.

Künn a verandán és mellette a parton a kirándulók ütöttek tanyát, míg benn egynehány vasutas család, kiknek a dunai tájkép már nagyon is mindennapos, mondom, benn ezek mulattak négy szál teknővájó hosszú haju cigány ösdi nótái mellett; programjuknak kimagasló pontja volt a Schneider Fániról szóló nóta, melyre még talán nagyanyáink járták a kállai kettőst lánykorukban. Később egy jó bariton hangú férfi kezdett rá keserűnél-keserűbb dalokra; mindegyre a temetőbe kívánczolt, holott az ő kénytelen hallgatóinak sokkal több okuk lett volna éneke elől oda menekülni; nem hiszem, hogy szívét jobban hasogatta volna a bu, mint a mi fülünket az ő kesergése.

A már említett cigányoknak az énekhez teljesen méltó kísérete s még egy zeneértő libának haragos gágogása, melylyel tiltakozott a nagybögősnek helytelen fogásai ellen, egészítették ki a műélvezetet, mely bemutatást volt Gomboson az ezen évben található gyönyörök-

FÉRFIINGEK, KALAPOK, NYAKKENDŐK,

napernyők, csipkék, harisnyák, keztyűk.

Pazar választék!

Villanycsillárok!

Olcsó árak!

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA

ZOMBOR, KOSSUTH-U.

A KÜLÖNLEGESSÉGI

TŐZSDE ME LETT.

100-76

költségére mentsek ki a vétkes bukásból.

Ime a győzelemtől vérszemet kapott osztrák sajtó immár elég erősnek érzi kormányát arra, hogy a Gesamtmonarchie századok óta hasztalan táplált ábrándját végre megvalósítsa. S ha megdölgünk, hogy kormányuk és császáruk is a magyar király jogainak rovására erősen huz ez ábránd felé, a mostani válságot súlyosnak kell minősítenünk s nem tudjuk a képviselőház elnökének szemével nézni a helyzetet, akinek erős a hite, hogy a válság hamarosan véget ér s aki nem hiszi, hogy a királynak skrupulusai lennének az önálló bank ellen, ha meg lennének, akkor a függetlenségi pártnak, mint a parlamenti többségnek kitartásával meg lehet győzni a felséget az önálló bank felállításának szükségességéről.

A legáltalánosabb baj.

Ez kétségkívül az idegesség. E betegség ezelőtt ötven-hatvan évvel még alig volt gyógyítható. Igaz, hogy akkor még ritkábban fordult elő, mint napjainkban, de másrészt az orvosi tudomány éppen ezt győzi le legkönnyebben.

Mielőtt azonban gyógyításáról szólnánk, legyen szabad néhány szóval elmondani, mit értünk voltaképen „ideg” és „idegesség” alatt? Mert habár, sajnos, igen sokan szenvednek idegességben, mégis kevesen tudják, mi az.

Az emberi test minden részét egy fehér-szürke, hol elvékonyuló, hol megvastagodó hálózat vonja be, mely a külső behatások, valamint bármi más okból származó érzéseket az észrevevés központjához, az agyvelőhöz vezeti.

Ez az idegrendszer, mely annál rendezettebben működik, minél jobban tápláltatik és edzés által minél több ellentálló erőre tesz szert. Ezt elérendő, kívánatos, hogy a gyermek már kicsi korától fogva minél többet tartózkodjék szabad és friss levegőben, igen

sok és különféle testmozgást tegyen és valahányszor megéhezik, lakjon jól. Minden zajhoz, erősebb és gyengébb hangokhoz — szokjék hozzá, ijesztgetés által ne alteráltassék, s így tovább. Idegzete ez által igen erős és egészséges lesz és örök időkre megmenekül az „idegesség” néven ismert és korunkban annyira elharapódzott betegségtől, még az esetben is, ha sok szellemi munkát kellene végeznie.

Ha azonban az idegrendszer nem kap elég táplálékot, s azonkívül még nem is edződik, elgyengül és ez az állapot az, mit „idegesség”-nek neveznek.

Az idegességben szenvedők épen azért, mert idegeik vérszegények, gyengék, igen könnyen izgulnak s miután ez nagyon gyakran fordul elő náluk, az idegrendszer izgatott állapota visszahat az egész szervezetre és ha idejekorán nem fognak hozzá gyógyításához, nagyon megrövidíti és megkeseríti az életet.

Tisztába jöven így a baj mivoltával, mellőzhetjük az orvos által foganatosítandó gyógymód leírását, ahelyett annak a megbeszélésére szorítkozunk, mit tehet maga a beteg bajának elhárítására.

Mindenek előtt azt teheti, hogy lehetőleg kimélje magát az indulatoskodástól; mire a környezetnek tekintettel kell lennie és óvni a beteget az izgatottságtól. Mozogjon gyakran és lehetőleg sokat a szabad levegőn; használjon hideg fürdőket, hideg zuhanyokat; igyekezzék önuralmával legyőzni azoknak az okoknak a hatását, melyek őt felizgathatják, testi erőinek fejlesztésére fordítson kellő gondot, ne aludjék puha ágyban, táplálkozzék jól, s ha teheti, tartózkodjék hegyek között, erdőben, és vizek közelében.

Keresse a vig társaságot, nagyobb mérvű bajnál igen jót tesz az utazás. A fürdők használatát illetőleg szakértő orvos véleménye kérendő ki, mert csak ő tudja, milyen fürdő használhat legjobban.

A környezet minden egyes tagja óvakodjék a beteget izgatni, mert ez csak súlyosbítja a bajt.

Legjobb a szervezet és idegek edzését a gyermekkorban megkezdeni és következetesen folytatni mindaddig, míg a fejlődés és növekedés be nem fejeződik. Ez a legbiztosabb ellenszere az idegességnek.

ből. — A Duna partja egyébként csendes és kihalt, hiányzanak még a hajók, melyeknek jó kedélyű népe élénkséget kölcsönöz a csárda környékének. Az öreg révész is ünnepele valahol, nem számítva rá, hogy az ő rendes utasai már sóvár szemekkel mérik a tuloldal dombvidékét. Sok kirándulásunk között egy alkalommal már mindannyian a kompon ültünk, csak éppen G. Pali barátunk intézkedett még a csárdában egyetmás iránt; a társak körül többen türelmetlenül sürgették: Pali, siess már, hadd menjünk. Az öreg révész ekkor észhez kapott s nagy tisztelettel levéve kalapját, hozzá lépett és így szólt: „Also Herr „Bali” kommen S”. Azt hitte a jámbor, hogy akasztani megyünk Horvátországba s nem vette volna a lelkére, hogy a hóhért az innesső paron feledjük.

Hiába vártuk a balkézzel játszó öreg cigányt is, aki a csárdának és környékének első szólóhegedűse, mellékesen pedig imper-tinens ábrázatot 20 fillér ellenében a fotografáló gép elé tartja, mert — ugymond — egy hatoson alól ő nem hagy magából bolondot csinálni. Remélhető azonban, hogy mindeme régi ismerősök a fürdőházzal egyetemben nemsokára elfoglalják a megillető helyöket s az újdonságot képező négytagú zenekarral együtt visszaállítják a régi hangulatot.

A nap utolsó sugarait törte meg a Duna tükre, midőn a gőzkompa a vonat első felével elindul Erdődről, ez egyszersmind figyelmeztetés a kirándulóknak, hogy lehet hazafelé kászolódni. De ha ez nem lett volna is, a mulatságnak nagy hirtelen vége szakadt, minthogy egy váratlan szélvihar tetőzte be a nap kellemetességeit s hozzávéve a rövid kis esőt, melyhez szerencsénk volt, mi sem hiányzott már a kirándulások megszokott képéből, midőn a vonatra felszállottunk.

Ott kényelembe helyezkedve nem is álmodtunk volna arról, hogy a gyönyörűségek gyönyörűsége még hátra van.

A szondi állomáson ugyanis egy jókedvű kompa szállott fel s úgy látszik, hogy a mi ábrázatunk volt a legbizalomgerjesztőbb az egész vonalon, mert a mi fülkékben telepedtek le, mindenikök más-más nótát énekelve.

A legifjabb közöttük, egy felsőbb iskolai hallgató igen tehetséges kezdőnek bizonyult a vig mulatozás terén, mert szája elé tölesért csinálva a csalódásig hiven klarinettezett; szerencse, hogy csak két állomáson keresztül, mert vagy a torka mondtá volna fel a szolgálatot, dacára a szorgalmas öntözgetésnek, vagy mi lettünk volna kénytelenek megszökni.

H I R E K.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Királyfalvy Gáspár zombori kir. törvényszéki irnokot jelenlegi állomáshelyén való meghagyása mellett irodatisztte nevezte ki.

Megbízás. Nagel Gyula tataházi jegyző elhalálása folytán a jegyzői hivatali teendők vezetésével a főszolgabíró Gussmann József községi aljegyzőt bizta meg.

Kinevezés. Bogdánovics Lucian karlócai szerb patriarcha dályai nagy uradalmának igazgatójává kinevezte bácskai földinket, Sz t a n k o v i t s Bránkót, (Sztankovits Lázár sztapári nagykereskedő fiát) a nagykomlói San Marco hercegi uradalom jelenlegi tisztjét. Sztankovits Bránkó 33 éves, nagy intelligenciával bíró szolid, komoly fiatalember, ki mint ilyen és mint kitűnő, szakavatott gazdasz nyerte meg a patriarcha kegyét és ezzel ezen fényes állást, melyhez méltóbb embert a patriarcha alig találhatott volna. Az új igazgató állását folyó évi május hó 1-én már el is foglalja.

Szent György napja. Valamikor a régi jó időkben nagy nap volt április 24-ike, Szent György napja. Megélénkültek a falusi kuriák, ahová csapatosan köszöntött be a munkabíró földmives nép elszegődni aratásra, mezei munkára. Béresnek, gazdasági cselédnek az volt a Szent György nap, ami a színészeknek virágvasárnapja. Hosszu, nehézkes tárgyalások folytak e napon a konvencióba kijáró oldal szalonnák, mérő gabonák és fejelés eszímák felett, amíg áldomásívás kíséretében megkötődött az egyezés. Ma már csak a multat hirdető hagyomány tud Szent György napjának nevezetességéről. A Szent György nap már a multé. Más sem maradt meg belőle, mint az a másik hagyományos ódon szokás, hogy előestéjén kondul meg az esti harangszó először nyolc órakor hét óra helyett.

Athelyezés. Dr. Városv Gyula kalocsai érsek Szabó Ádám Magyarkanizsára, Frech Ádám militicsi káplánt Adára helyezte át. Pásztor János volt magyarkanizsai káplánt pedig a hajszai plébániához adminisztrátorrá nevezte ki.

Düledező középületek. Bajmok községben egyik 3 tantermes róm. kath. elemi népiskola, a községháza, a községi jegyzői lak és a csendőrségi laktanya oly rossz állapotban van, hogy a szakértő mérnök véleménye szerint ezekben az épületekben tartózkodni veszélyes, mert az épületek bármely pillanatban összeomolhatnak. A községháza erős fenyőszálakkal van megtámasztva és abból az egész jegyzői iroda személyzete ki van lakoltatva.

Ha az illető fiatal ur a tanulmányaiában is oly jeles előhaladást mutat fel, minden bizonynyal első tanulója intézetének.

Bár a művészet más ágában, de szintén fényes készütséget tanusított a társaság legidősebb tagja. Ő ugyanis a belépő nyitány után, melyben mind a négyen szerepeltek, trombitakísérettel szolgált ifju társának, majd külön szám gyanánt az ádámcsutkáján kipengette a körmeivel a Rákóczi-indulót. Egyéb darabokat is kilátásba helyezett, minthogy azonban a kenőcsük elfogyott, a vonat pedig Zomborba érkezett, a további élvezet más-korra maradt. No, de sok is lett volna annyi művészet oly rövid ut alatt.

Aki álmatlanságban szenvedne, tegyen próbát efféle kirándulással.

Maga a tanulmányut, bár nem volt hivatalos jellegű, mégis a fényképező egyesület életjelenségei közé számítandó. A felvételeket Krump Vilmos tanár a történelmi társulat néprajzi osztálya számára készítette.

Szántó K.

(Vége.)

Egyházmegyei hírek. Az érseki hatóság Kaich József bácsalmási káplánt Bács-ujfalura küldte ideiglenes adminisztrátornak; Bácsalmásra Piukovich Ferenc hercegszántói, Hercegszántóra pedig Gyuris József nemesmilitiási káplánt helyezte át.

Uj alkoholelles egyesület. E hó 25-én „Trezvenoszt“ (Józanság) néven szerb antialkoholista páholy alakult Zomborban a neutrális független Good Templar rend alapszabályai szerint. Az alapítási teendőket a magyarországi nagy páholy megbízásából dr. Mátyás Márton látta el. A tisztviselői kar a következőképp alakult meg: Főtemplár Popovits Mirko, másodtemplár Grádits Vitomir, páholykövet Szimics György, ifjúsági munkavezető Jaits György, volt főtemplár Erdélyánovits Vojin, titkár Vukicsevits Nenád, szónok Gruits Márkó, számvevő Sztokov Luka, pénztáros Csicsovacs Mita, háznagy Gyorgyevits Teodor, segédháznagy Másits Szteván, belső őr Radits Bözsa, külső őr Zsizits Milán. Megelégedéssel látjuk, hogy a „Szloga“ is észrevette az új mozgalmat, ha csak szervezett stádiumában is. Mentegetődzésére megjegyezzük, hogy ugyanaz a tag kérte az előértekezlet megtartásának közzétételét, akire most hivatkozik. Észrevételünk — úgy látszik — nem tévesztette el hatását s mert eredményre vezetett, természetesen felesleges minden további vita.

Rendezik a vármegyei tisztviselők státusát. Hogy mennyire megkülönbözteti a belügyminiszter a vármegyei tisztviselőket a városiaktól, az abból is kitűnik, hogy míg a városi tisztviselők fizetésrendezése máig sem terjesztett elő képviselőházi tárgyalás végett, addig a vármegyei tisztviselőknek már a státuszrendezésénél tartanak. Amint értesültünk, a vármegyei tisztviselők státuszrendezésének a kérdése a napokban dől el a belügyminiszteriumban. A vármegyei tisztviselők egyesületének javaslatát az illetékes szakosztályban már áttanulmányozták és a szakvélemény még a napokban előbb az államtitkár, azután a miniszter elé kerül. Végleges megállapodás még nincs, de a státuszrendezés eszméjét a belügyminiszter akceptálta és teljes mértékben kész a vármegyei tisztviselők országos egyesületének emlékiratában felhozott sérelmek orvoslására.

A bajai téli kikötő. Baja város értesítést kapott, hogy a bajai téli kikötő céljaira a folyó évi költségvetésbe pótlólag fölvettek 100.000 koronát. A műszaki munkálatok befejezése után kiírják a pályázatot, az építést pedig ősszel már megkezdik.

A műutak államsegélye. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter rendszeresítette a törvényhatósági utaknak az állami támogatást. A miniszter az 1909. évre 2.190.500 koronát, az 1910. évre pedig 1.581.500 koronát irányzott elő. Ezek az összegek már legközelebb kiosztásra kerülnek. Bácska azonban nem kap a kormány pénzéből. Sem a megye, sem a városi törvényhatóságok nem részesülnek az állami támogatásban. Bácska ebben a tekintetben egyedül áll. A többi megyék valamennyien kaptak támogatást.

Virág az ablakban. A fővárosban nagyarányú mozgalom indult meg, hogy az ablakokat és erkélyeket virággal díszítsék. Maga a főváros is előmozdítani akarja ezen tervet oly módon, hogy díjat tűzött ki a legszobben díszített ablakra. Különösen a fővárosi nők karolják fel ezen mozgalmat és a nőegyesületek gyűléseket tartanak annak megállapítása végett, hogy mily módon vegyék ki részüket ezen mozgalomból. — Jó volna ezen eszmét a vidéken is felkarolni. Szép kifejezése volt az valamikor a nép eszményi gondolkodásának, midőn a legkisebb gúnyhó ablakában is ott lehetett látni a virágot: a rozmarint vagy a tulipánt.

A szerelem halottja. Kovács Márta Baka 15 éves topolyai leány öreganyja házában felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt. Öngyilkosságának oka állítólag az, hogy egy legényt szeretett, ki viszonozta is, de a leány szülei ellenezték a házasságot. E fölötti bánatában szánta el magát az öngyilkosságra.

Az igazságügyi palota telke. Csütörtökön délelőtt elárverezték a Zomborban építendő törvénykezési palota telkén levő régi esendőrlaktanya épületének anyagát. Az árverés iránt szokatlanul nagy érdeklődés mutatkozott. Az emeletes és a vele kapcsolatos földszintes épületért és a kerítés anyagáért az árverésen a legmagasabb 10.015 koronás ajánlatot Bosnyák Tóbiás tette. A vállalkozó a bontási munkálatot május 10-én megkezdeni és július 1-ig befejezni tartozik. Az igazságügyi palota építését augusztus elején kezdik meg.

Választás. Moholon a gunarasi szállási iskolához egyhangulag Ambrus Juliát választották meg tanítónőül, kit az egyházmegyei hatóság ki is nevezett már.

Eljegyzés. Ifj. Schumacher János Óbecséről eljegyezte Remlinger Annuskát Zomborban.

Május elseji munkaszünet. Az idén jó dolguk lesz a munkásoknak. Május elseje szombatra esik, tehát egyszerre két napjuk lesz pihenőre, mert vasárnap meg a törvény tiltja az ipari munkát. A közönségnek ebből nem sok hátránya lesz, mert a legtöbb ipari üzemből azért nem történik fenakadás, legalább itt a vidéken nem. A lapok azonban szombat reggeltől kedd reggelig nem jelenhetnek meg, amit a vidéki közönség is meg fog színlenni, mert három napig nem olvashatja majd megszokott lapjait. Az újságkiadók országos szövetsége ez ügyben már tárgyalta is a budapesti betűszedők körének a küldöttségével, de még eddig véglegesen nem tudtak megállapodni.

Zentai munkásházák. A zentai vasúti állomás tözsomszédságában amerikai arany építés szobák; husz házépítő banda, mintegy négyszáz munkásember serénykedik, földet hord, ácsol, készíti, építi a zentai munkások új otthonát: a négyszázötven munkásházat, egy egész városnegyedet. A munkások telepe több házsorból s egy térből áll, melyet befásítanak. Zenta városa rendkívüli jóindulatot tanúsított a mezőgazdasági munkások otthonteremtése ügyében. — Ötven fillérért négyszögölenként engedte át a munkásházakra szükséges területet, s maga gondoskodott a munkásházák építésének vállalati uton való biztosításáról, valamint gondoskodott arról, hogy egy-egy munkás a lehető legkedvezőbb fizetési feltételekkel válthassa meg a maga házát. Az otthonukba vonuló gazdasági munkások mindössze évi ötvenkét koronával törlesztik le a házukon levő adósságot. A zentai munkásházákban templom, iskola, szövetkezeti és népház épül, így épül ott egy kis Boldogháza, ahová reménykedő életkedvvel és szeretettel igyekeznek az új lakók. Darányi földművelésügyi miniszter a zentai munkásházák építését úgy tette lehetővé, hogy valamennyi munkásházára felveendő kölcsön fennáll, a kamatterhek enyhítésére évenként 2% államsegélyt engedélyezett. — Vajjon mikor kezdik el Zomborban a munkásházák építését? Vagy tán ez a szép és nemes eszme elaludt már?

Járásai mérnökök. Elkészült a közutakról szóló törvénytervezet s már legközelebb a képviselőház elé terjeszti a lázasan dolgozó kereskedelmi miniszterium. Legérdekesebb újítása a törvénytervezetnek, hogy a főszolgabírák mellé a műszaki szolgálatra járási mérnököt osztanak be.

A pálinkamérések vasárnapi bezárása. A vasárnapi munkaszünetről szóló új törvénytervezet tárgyalása most van folyamatban. A tervezet 14-ik szakasza vasárnapokon és ünnepnapokon csak reggel 6 órától délelőtti 10 óráig engedi meg a pálinkamérések nyitvatartását. Ezzel szemben az alkoholelles országos bizottság azt a követelést állította fel, hogy szombat este 6 órától hétfő reggeli 6 óráig legyenek zárva az égetett szeszes italok kimerésével foglalkozó üzletek, mert ebben az időben szokta a munkásosztály heti keresményét könnyelműen elkölteni. Vajjon ki fog győzni?

Gondnokság. A szabadkai kir. törvényszék Steks Jánosné bajai lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Egy hitelszövetkezet csődje. A szépligetű önszegélyző szövetkezet ellen, mely felszámolás alatt áll, elrendelték a csődöt. Tömeggondnokká dr. Szabó Lajos újvidéki ügyvédet nevezték ki. Helyettese dr. Vermes Jenő palánkai ügyvéd.

Felülfizetések a főgimnáziumi hangverseny alkalmából: Körmeny Gyuláné 50 kor., Fernbach Károly 10 kor., dr. Alföldy Gedeonné és Diener János 8—8 kor., az ifjúsági rendező bizottság 880 kor., Alföldy Árpád dr., Zsulyevits Ernő, Antunits József Katymár, dr. Duchon János 4—4 kor., Metz József, Szondy Mátyás 3—3 kor., Grocsics István, Szénásy Béla Budapest, Zorka Muha Zágráb, Kollár József, Karakásevits Milivoj 2—2 koronát. Fogadják a nemeslelkű adakozók ez uton is az igazgatóság háliját.

Pénzhamisító gyár Bácskában. Az óbecsei csendőrség pénteken a tanyák között pálinkafőző üstök után kutatót, amikor a csendőrök véletlenül egy pénzhamisító bandára akadtak, amely banda kiterjedt módon és egész új nyomon: villamos erő felhasználásával gyártotta a hamis arany és ezüst pénzeket. A pénzgyártó banda feje Knezevits Milán csurogi vadór, aki az óbecsei tanyákra járt Rélyin Lyubomirhoz és ennek lakásán Uborka Imrével együtt csinálták a pénzt. Knezevits főleg pénzgyártó formák és gépek eladásával foglalkozott s megtalálták lakásán azt az elektromos készüléket, melyet fölhasznált erre. A kihallgatásakor beismerte, hogy ő ezt a tudományt Tatits Bránkótól tanulta. Tatits most a karlócai patriárka pincemestere, akit szintén letartóztattak s kitűnt, hogy két év előtt gyártott már ezüst koronásokat, meg arany 20 és 10 koronásokat. A gépet később eldugták a polyva kazal alá a tanyán, majd pedig elásták, amire most a csendőrök rá is találtak 360 lépésnyire a tanyaháztól. A nyomozás során egyéb régi bűnök is kitudódtak. Így Krsztonosits Mitó óbecsei és Bujdosó Ferenc temerimi lakosok egy Milovánov Zsárkó nevű szerb paraszt gazdát 15 ezer koronától fosztottak meg, folyton ígéretve neki pénzverőgépet, majd meg tizszeres hamis bankót, de az ígéret nem valósult, hanem fenyegetéssel mindig több-több pénzt vettek ki az ügyefogyott emberből. A nyomozás folyik tovább. Herbert József járási őrmester és Fodor György hadapród vezeték nagy erélyvel és még több letartóztatás várható. Hir szerint több jómódu parasztgazda részes a büntényben.

Elárverezett gyógyszer-tár. Az se mindennapi dolog, hogy egy gyógyszer-tárat elárverezzenek. Topolyán történt meg a ritka eset. Jakab István fülíg adósságban uszott s e miatt lefoglalták gyógyszer-tárat, melyet a napokban el is árvereztek. Boros Gusztáv ráckevei gyógyszerész vette meg 46.181 koronáért.

Aki nem akar tüzet oltani. A múlt napokban Rém községben tüzvész pusztított. A községi rendőr Miskolezi János negyvennyolc éves rémi lakos a tűz oltására buzdította a népet. Hódos Illés 25 éves napszamos ezen szóval: „Nekem egy Andris nem parancsol“ egy ásóval nekiment a rendőrnek, de ez elkapta tőle az ásót. Hódos ekkor nekiment a rendőrnek és arcát összevissza karmolta az egész község népe szemeláttára. A megszegyentett rendőr feljelentette a csendőrségen a macskatermészetű Hódost, aki bevallotta a bántalmazást. Mentségül azt adja elő, hogy a rendőr őt szidalmazta és ezért nagyon felgerjedt ellene. Az eljárást megindították Hódos ellen.

Tüzek. Pap Mihály kishegyesi lakos háza a napokban teljesen leégett. Az összes butorok, gazdasági eszközök és gabonafélék is a vészes elem martalékául estek. A kár 1500 korona. — Özv. Deák Antalné bajsai lakos háza kigyulladt és leégett. A padlason elhelyezve volt 60 kiló zsir, sertészsír, nagymennyiségű liszt, tengeri, gazdasági eszközök mind elégték. A kár körülbelül 1400 korona, mely azonban a biztosítás révén megtérül.

Letartóztatott csaló. Veszdelmes szélhámost tartóztatott le a múlt héten a bajai csendőrség ifj. Hajnal Mihály gombosi

lakos személyében. A raffinált ember beállított Szücs Ödön gépraktárába és azt adván elő, hogy ő Csöndör András gombosi lakos, egy vetőgépet vásárolt 540 koronáért, amelyről Csöndör András aláírásával ellátott váltót adott át. Később három ügyvédi irodában kísérelte meg a csalást olyképpen, hogy kötelevényeket adott át peresítés végett, amelyekre aztán kölcsönt próbált felvenni. Fischhof ügyvédnek azonban gyanus színben tűnt fel a dolog és a szélhámosra felhívta a hatóság figyelmét, mire a soknevű Hajnalt a csendőrség letartóztatta.

Pótvásár. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a Bács-Bodrog vármegye területéhez tartozó Hódság községben a folyó évi április 4-ére és 5-ére esett, de elmaradt országos vásár helyett folyó évi május 3-án pótvásár tartassék.

Véres verekedés. Vujevics Antal (junac) és Vujevics Márk (szítár) bajmoki lakosok folyó hó 22-én Gyurák István bajmoki lakost a zombori-utcában déli 12 órakor életveszélyesen összeszurkálták; az arcát, a fejét összeverték és az egyik lábát is eltörték. Gyurák István még él, de életbenmaradásához kevés a remény.

Tolvaj unoka. Bartus Mihály madarasi lakos feljelentést tett a csendőrségen, hogy a lakásán levő szekrényéből 120 kor. eltűnt. A csendőrség kinyomozta, hogy a pénzt Bartus unokája, Borics János 18 éves legény lopta el. A lopott pénzzel Bajmokra ment és ott nagyrészt elmulatta. Csupán 64 koronát találtak még nála.

Művészet — Irodalom.

Az új adótörvények külön kiadása. Nemcsak a jogászvilág, de a laikus közönség előtt is köztudomású, hogy a Márkus Dezső dr. királyi kuriai kiegészítő bíró által szerkesztett Corpus Juris Hungarici (100—1908) sorozatában megjelenő törvények kiadása leg gondosabb szerkesztés mellett, a legmegbízhatóbb, a legkönnyebben kezelhető és a legjobban használható. Országos törvényeinknek ez a kiadása az egyetlen, amely az egyes törvények teljes törvényhozási anyaggyűjteményét tartalmazza számtalan magyarázattal és felvilágosító jegyzettel, a törvények egyes szakaszai közti összefüggésre, valamint a korábbi törvényekre való utalásokkal, a melyek együttvéve biztos kalauzul szolgálnak a törvény megismerésére. Tekintettel az új adótörvények kiváló fontosságára és arra, hogy azoknak ismeretére az ország minden felnőtt lakosának feltétlen szüksége van, mert valamelyik vonatkozásban azok mindenkit érdekelnek, a Márkus-féle Magyar Törvénytár kiadója, a Franklin-Társulat már most külön lenyomatot hoz forgalomba (az 1909. évi törvényeket tartalmazó (33.) kötetből, mely az összes új adótörvényeket tartalmazza. E külön lenyomat már sajtó alatt van és a törvényeknek legközelebb várható kihirdetése után fog forgalomba kerülni; korábban azért nem, mert csakis az „Országos Törvénytár”-ban kihirdetett szöveg a hiteles és csak az annak nyomán készült kiadás megbízható. Értesülésünk szerint külön-külön kiadásban jelennek meg: 1. A földadó kataszteréről és a földadó százalékaról szóló törvény, házadó; tőkekamat- és járadékadó; a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adója; az általános kereseti adó; jövedelemadó; a közszolgáltatások egyesített kezeléséről és a közadók kezeléséről szóló törvény egy kötetben. 2. Az általános kereseti adóról; a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójáról; a jövedelemadóról szóló törvények külön füzetben. 3. A házadóról szóló törvény külön füzetben.

A „Vasárnapi Ujság” április 25-iki száma Benczur Gyulát ünnepli millenniumi nagy festményének elkészülte alkalmából, közölve műtermében fölvevett arcképét s részleteket műterméből és nagy festményéről. A többi képsorozatokat Náday Ferenczel és temetésével, a magyar festőművésznők kiállításával, a Rómában járt magyar zarándokokkal, egy francia falu női hivatalnokaival foglalkoznak. Szépirodalmi olvasmányok: Mikszáth Kálmán regénye, Ady Endre és Nagy Zoltán versei, Krudy Gyula novellája, Williamson angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: cikk a török trón várományosairól, Popovics Sándor arcképe és méltatása, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában, (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

Csicsis apuka . . .

A hálószobában még félhomály van, ámbátor kívül igyekezik melegíteni a nap-sugár. A lakás berendezése egyszerű, mondhatni szegényes, főéke a fényezett ág, meg a kétajtós szekrény, amit a végrehajtó meg sem tekint már, úgy jegyez be hónapról-hónapokra a nagy árkusokba.

Az egyik sarokban két ripsz-huzatu szék szerénykedik, fölöttük a falon japán legyező gyűjti magába a port, azonban egyetlen disze így is az általános szegénységnek.

Az ágyban egy sárga képű ember fekszik lihegve. Csupa kimerültség, egyre jobban tűnedez arcáról az öntudat is, elfoglalja helyét a mindenbe való belenyugvás, amely nem érzi már magát ebbe a világba tartozónak, hanem félig az új hazában jár.

A függőnyt nem szabad felhuzni. Jolánka következőleg az ablak mellé húzódik és ott pingálja irkájába a nagy betűket, míg Babukát a hajás baba forgó szeme köti le csodálatos esemény gyanánt s azon tündök, hogy ki verhetné le az orrát?

Az ágy megreccsen, okos Jolánka hirtelen felugrik és oda szalad.

— Hol van anyuka? — nyögi a beteg.

— Elszaladt a patikába, az mondta, hogy mindjárt jön.

Inkább magának mormolja, hogy: „az nagyon messze van!”

Verejték borítja el az arcát s elfogja a fuldokló köhögés, amely úgy megszokta mindig kinezni. A keze görcsös erőlködéssel nyúl a kis gyermek vékony karja után, de aztán gyöngén tapad oda, már fogni sem bírja.

— Kiesi lányom, csókold meg apádat.

Azok a lilium-karok gyöngye folyondárként tapadnak a kidülő tölgyhöz.

— Apukám, ugye, ha majd megint egészséges leszel, kimegyünk az erdőbe madarat fogni. Jaj, olyan szépen énekelnek azok!

Csendül már valahonnét messziről ismeretlen, soha nem hallott dallam, szferák zenéje, azt hallja egyre nyugtalanabbul a beteg.

— Kiesi lányom, szaladj el a tisztelendő urért, mondd, hogy kéretem. Beteg vagyok.

Jolánka fut máris, nagy az öröme, hogy beszélni fog a pap bácsival, sőt ő szól hozzá először, kérdés nélkül.

Babuka végre kitolta a bábu mozgó szemét s ilyen körülmények között ráun. El is hajítja magától s megy az ágy felé.

Hizelgő cica módjára odadörzsöli arcát a lelógó apai kézhez s negédesen az ágy szélére dölve dorombol.

— Apukám, szedén apukám!

Könnyek lepik el a fáradt arcot, talán az utolsók. Le is dörzsöli hamarosan, de a fogékony apróság már észrevette, bánatos lesz a hangja is.

— Apuka szir, ne szirjon apuka.

S hogy nem lát az arcából semmit, ártatlan angyali lelke azt hiszi, hogy a régi játék elevenedik meg.

— Kuk, apuka, kuk!

Az ember egy végső erőfeszítéssel lehajol, odatapsztja kiszáradt ajakát a göndör fejcskére, aztán visszaesik a párnákra és mozdulatlanul válik.

— Apuka, apuka! — kiabál a gyerek, de az nem felel.

Simogatja lelógó karját, föl szeretne mászni melléje az ágyba, de egyedül képtelen rá, édes ügyefogyottsággal tipeg s keres valamit, hogy miként érhetné el célját, közben megismétli a hívó szót:

— Apuka, apuka!

A tisztelendő ur érkezik meg, kezében a feszülettel. A gyerek ott támaszkodik még mindig az ágyon s halk hangon inti, édes kis ujjacskaát feltartva:

— Apuka csicsis, csicsis apuka . . .

Sz. Szigethy Vilmos.

HIRDETÉSEK.

Pályázati hirdetmény.

Gádor községben megüresedett évi 600 koronával és ruházattal javadalmazott rendőri állásra ezennel pályázatot hirdetünk.

A pályázati kérvények **folyó évi május hó 10-ig** alulírott előljárásságnál nyujtandók be.

Gádor, 1909. április 23.

Szalay Zsigmond, **Wolf József,**
jegyző. bíró.

2164/1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

A bácsalmási járáshoz tartozó Tataháza községben elhalálozás folytán megüresedett községi jegyzői állásra **folyó évi május hó 25-iki** határidővel pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása a következő:

1. Kézpénz fizetés évi 765 korona 80 fillér.

2. Hat öl kemény tűzifa.

3. A község tulajdonában levő 23 kat. hold 1043 □ öl szántó föld, szérűskert és nádas haszonélvezete, mely után az adókat és illetékegyenértéket a jegyző fizeti.

4. Szabad lakás a községi jegyzői lakban.

5. A magán munkálatokért szedhető szabályrendeletileg megállapított díjak.

Bácsalmás, 1909. április hó 24-én.

KOLLER OSZKÁR,
főszolgabíró.

869. szám. 1909

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t. c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1909. évi 2009. számú végzése következtében dr. Bruck Ármin zombori ügyvéd által képviselt Weidinger S. és Zs. zombori cég javára 1799. kor. 21 fl. s járuléka erejéig 1909. évi március hó 23-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 3170 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: különféle bolti árak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járás bíróság 1909. évi V. 349/2. sz. végzése folytán 1799. kor. 21 fl. tőkekövetelés, ennek 1908. évi december hó 2. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 167 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig Órszál láson adós üzletében leendő eszközésére 1909. évi május hó 15-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1909. évi április hó 23-án.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó

Hirdetés.

A bezdáni nagyszigeten, közvetlenül a gőzhajó állomás mellett fekvő ármentesített 140 kat. hold területű kitünő tarackfűből álló legelőmet e folyó évi használatra haszonbérbe adom.

Bosnyák János,

2-1 jegyző.

1014/végreh. 1909. szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t. c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1907. évi 6856/p. számú végzése következtében dr. Gombos Ignác zombori ügyvéd által képviselt Holpert Simon zombori lakos javára 3000 korona és járuléka erejéig 1907. évi június hó 22-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1851 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: ingók: egy benzomotor és egyéb kisebb gépek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróság 1909. évi V. 736/2. számú végzése folytán 3000 korona tőkekövetelés, ennek esedékességétől járó kamatai és eddig összesen 110 korona 10 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Bezdáni utca leendő eszközésére 1909-ik évi május hó 7-ik napjának délelőtti 10¹/₂ órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1909. évi április hó 20-án.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

2012/1909. szám.

Pályázati hirdetés.

Jársomhoz tartozó Mélykut községben előléptetés folytán megüresedett és havi előleges részletekben felvehető 800 korona évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra pályázatot hirdetek és felhivom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hivatalomban legkésőbb **folyó évi május hó 10-ig** nyújtsák be.

A választás határnapjául folyó évi május hó 17. napjának d. e. 9 óráját tűzöm ki.

Bácsalmás, 1909. április hó 22-én.

KOLLER OSZKÁR,
főszolgabíró.

9853. szám

alisp. 1909.

Egy használt, de igen jó

4 ajtós

- jégszekrény -

muzir csapokkal

!! eladó !!

Stebler János

vendéglősnél. Zrinyi-utca.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Bács-Bodrog vármegye alispánjától.

Versenyárgyalási hirdetés.

A titeli törvényhatósági kongótégla közutnak fentartásához évenként szükségelt a) mintegy 70000 drb kongótégla, b) körülbelül 250 m³ homok fedőanyag szállításának, valamint c) az ugyancsak évenként teljesítendő és mintegy 2900 □ métert kitevő tégláátrakási munkálatoknak biztosítása céljából ezennel nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdetek.

1. Ugy a szállítás, mint a munkálat hat (6) év tartamára, vagyis 1909—1914. évekre fog biztosítani.

Az évenként szállítandó kongótégla és homok mennyiség kimutatása, ugy szintén a teljesítendő tégláátrakási munkálatok kimutatása vállalkozóval minden év június hó 1-ig közölni fog s ugyanakkor fog a szállítás és munkálat megkezdésének és befejezésének határideje is megállapítani.

A szállítandó kongótégla mérete 20/10/5 centiméter.

Fedanyagul durva szemcséjű tiszta dunai homok szállítandó.

Azon esetben, ha a vállalati évek bármelyikében az ut javításának szüksége nem forog fenn, vagy az előző évről fenmaradt készlet a tényleges szükségletet fedezi s így megrendelés nem tétetnek — vállalkozó kártérítésre igényt nem támaszthat; amennyiben pedig a hozzávetőleg megállapított kongótégla mennyiségnél, homok fedőanyagnál nagyobb mennyiség szükséges tétetnek és illetve több m³ átrakási munkálat teljesítésének szükségessége állna elő, vállalkozó a többlet mennyiséget is a vállalati egységár mellett köteles szállítani.

A megrendelt kongótégla és homok a felhívástól számított 30 nap alatt az utra kiszállítandó és az államépítészeti hivatal által megjelölendő helyekre le- és összerakandó s a megállapítandó határidőn belül átadandó.

2. Az ajánlatok a szállítandó kongótéglára vonatkozólag 1000 darabonként, a homokra köbméterenként, a teljesítendő átrakási munkálatokra vonatkozólag pedig négyzetméterenként egységárral és kizárólag hat (6) év tartamára tenndők.

Ennél rövidebb időre szóló, vagy százalékos árengedményt, esetleg felülfizetést tartalmazó ajánlatok nem lesznek figyelembe véve.

Ajánlatok a szállításokra és a munkálatokra együttesen, de külön-külön is tehetők.

Csak szabályszerűen, kiállított, magyar nyelven szövegezett, ivenként egy koronás bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt, sértetlen borítékba elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatot tartalmazó boríték a következő felirattal látandó el:

„BÁCS-BODROG VÁRMEGYE ALISPÁNJÁNAK**ZOMBOR.”**

Ajánlat a 9853. alisp. 1909. számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt és a titeli törvényhatósági közut fentartásához szükséges kongótégla, homok szállítására és tégláátrakási munkálatokra.

3. Az ajánlatok Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatalánál (Zombor, vármegyei székház, I. emelet, közigazgatási iktató) 1909. évi május hó 17-ik (hétfő) napjának délelőtt 9 órájáig adandók be. A később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

4. Bánatpénzül készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapirokban együttes ajánlat esetén 600 korona, külön-külön tett ajánlatoknál pedig 300—300 korona legkésőbb 1909. évi május hó 16-ik (vasárnap) napjának délelőtt 11 órájáig jelen hirdetmény számára való hivatkozással a zombori m. kir. adóhivatalnál teendő le.

Az adóhivatali letéti nyugta, vagy közjegyzőileg hitelesített másolata az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

5. A versenytárgyalás a vármegyei székház kistermében (I. emelet) 1909. évi május hó 17-ik (hétfő) napjának délelötti 9 órakor fog megtartatni; a versenytárgyaláson, illetve az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

6. A munkálatokra és szállításra vonatkozó általános és részletes feltételek és az ajánlati minta a zombori m. kir. államépítészeti hivatalban jelen hirdetmény közzététele napjától az ajánlatok benyújtásának határidejéig a rendes hivatalos órák alatt tekinthetők meg.

Az ajánlati minta nyomtatványa ivenkint 30 fillér árban a közigazgatási kiadóhivatalban (vm. székház, II. emelet) a hivatalos órák alatt a vármegyei kiadótól szerezhető be.

7. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

8. A munkálat és szállítás elnyerője a kongótégla előállításához teljesen a magyar szent korona országai területén termelt anyagokat tartozik használni és azok gyártásánál, nemkülönben a szállítás és munkálat teljesítésénél kizárólag magyar honos alvállalkozókat, munkavezetőket, munkásokat stb. tartozik alkalmazni.

9. A munkálat és szállítás, ugyszintén annak költségei csak az 1909. és 1910-ik évre vannak engedélyezve, a következő évekre utólag fognak engedélyeztetni.

10. A munkálat és szállítás odaitélése felett döntő hatóságok részére fentartatik azon jog, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhassanak.

Zombor, 1909. évi április hó 20-án.

VOJNITS,
alispán.

Üzletáthelyezés.

Ezennel tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek és igen tisztelt vevőimnek, hogy

Épület-

tűzifa-üzletemet

folyó évi május hó 1-től
Sztapári-ut 32. sz. alatt

lévő saját házamba helyezem át és kérem az igen t. vevőimet bizalmukkal az új helyiségemben továbbra is megtisztelni.

Kiváló tisztelettel 5-4

Járos Gusztáv,
épület- és tűzifakereskedő.

Sztapári-ut 46. sz. a. **Rovákovits-féle lakoház, téglaházi-telep a hozzátartozó 4 hold földdel**

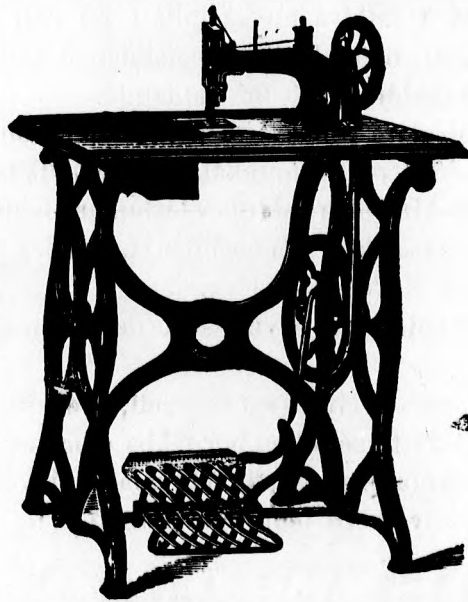
szabad kézből eladó.

Ugyanott a még raktáron levő I. oszt. fedőcserep 13 frtért, II-od osztályu 12 frtért és nyerstégla (vályog) 6 frtért **1000-re kapható.**

Közelebbi értesítés vagy a helyszínén, 0 00 0 3-3 vagy: 0 00 0

PETONSZKY IMRÉNÉL,
a kir. adóhivatalban nyerhető.

TURY JÁNOS - - MECHANIKAI GÉPMŰHELYE - - ZOMBOR, GALAMB-UTCA 10. SZÁM.

Mindennemű mechanikai gépek javító-
műhelye, ugymint:

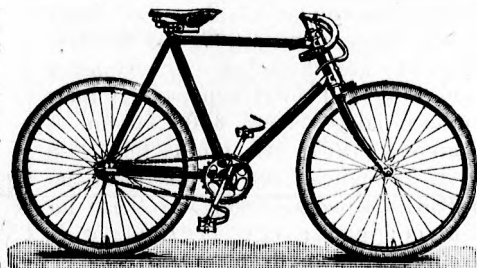
varrógépek, kerékpárok, számozó- és író-
gépek, gramophonok, villanyoscselegők,
és minden e szakmába vágó gépek
javítása szavatosság mellett eszközöltetik.

o o Allandó raktár: o o

varrógépekben és
kerékpárokban, z z z z z z

o o o valamint ezen gépek alkatrészeiben. 20-1 o o o

Külső- és belső kerékpár-gumik,
nyergék, pumpák, csengők,
franciakulcsok, kürtők, küllők stb.

A világhírű „KAISER“-kerékpárok egyedüli raktára.